

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
DIREKTORAT ZA ZAKONODAJO S PODROČJA PRAVOSODJA

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: (01) 369 5342

F: (01)369 5783

E: gp.mp@gov.si

www.mp.gov.si

URAD VLADE RS ZA KOMUNICIRANJE

gp.ukom@gov.si

Številka: 091-6/2014/2 (09309A)

Datum: 17.2.2017

Zadeva: Odziv Ministrstva za pravosodje na predlog 5372-17: Odgovornost slovenskih politikov, ki je bil objavljen na portalu *predlagam.vladi.si*

Zveza: Vaš dopis št. 092-17/2017/1 z dne 17.1.2014

Spoštovani!

Ministrstvo za pravosodje je dne 17.1.2014 prejelo predlog, ki je bil objavljen na portalu *predlagam.vladi.si* pod številko 5372-17: Odgovornost slovenskih politikov. Predlagatelj predlaga, da se za vodilne funkcionarje v državi odpravi zastaranje pregona za kazniva dejanja, ki so jih ti storili v času opravljanja svojih funkcij, dodatno pa se zavzema za ustanovitev posebne institucije, ki bi preverjala njihovo politično neoporečnost v primeru, da ponovno kandidirajo za javne funkcije. Če oseba utemeljenega suma, da je pri opravljanju funkcije storila kaznivo dejanje, ne bi mogla prepričljivo ovreči, take funkcije ne bi smela opravljati.

Po proučitvi predlogov Ministrstvo za pravosodje ocenjuje, da ti niso primerni za nadaljnjo obravnavo. Glede odprave zastaranja pregona za kazniva dejanja, ki so jih vodilni funkcionarji (domnevno) storili v času opravljanja funkcije, pojasnujemo, da v tem primeru ne bi bilo mogoče iti preko načela zakonitosti kot enega temeljnih načel kazenskega prava kot ga določa 28. člen Ustave Republike Slovenije¹ (v nadaljevanju: Ustava), povzemata pa ga tudi 2. člen Kazenskega zakonika² (v nadaljevanju: KZ-1) - ni kaznivega dejanja in kazni brez zakona in 7. člen KZ-1 - uporaba kasnejšega, za storilca milejšega zakona. V primeru, da bi bila predlagana ureditev sprejeta, bi bilo poleg kršitve načela zakonitosti v kazenskem pravu kršeno še načelo prepovedi povratne (retroaktivne) veljave pravnih aktov (155. člen Ustave). Ob tem opozarjamo tudi na sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice – sodba v primeru Maktouf in Damjanović proti Bosni in Hercegovini, št. 2312/08 in 34179/08, 18.7.2013.

Dodatno pojasnujemo, da je nezastarljivost kaznivih dejanj (95. člen KZ-1) določena le za najhujše oblike kaznivih dejanj: za kazniva dejanja za katera se po KZ-1 sme izreči kazen dosmrtnega zapora, za nekatera kazniva dejanja iz poglavja »Kazniva dejanja zoper

¹ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06 in 47/13

² Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo

človečnost« in za kazniva dejanja, ki ne zastarajo po mednarodnih pogodbah. Za druga kazniva dejanja to ni možno z vidika načela sorazmernosti (2. člen Ustave). Poleg vsega so zastaralni roki (90. člen KZ-1) npr. za kaznivo dejanji zlorabe uradnega položaja (257. člen KZ-1) ali evidenc ter kaznivo dejanje nevestno delo v službi (258. člen KZ-1) relativno dolgi:

kaznivo dejanje	odstavek	zastaralni rok
Zloraba uradnega položaja ali uradnih evidenc (257. člen KZ-1)	prvi	6 let od dneva storitve kaznivega dejanja
	drugi	10 let od dneva storitve kaznivega dejanja
	tretji	10 let od dneva storitve kaznivega dejanja
	četrti	10 let od dneva storitve kaznivega dejanja
	peti	20 let od dneva storitve kaznivega dejanja
Nevestno delo v službi (258. člen KZ-1)	/	10 let od dneva storitve kaznivega dejanja

Glede predloga za ustanovitev posebne institucije, ki bi preverjala »neoporečnost« oseb, ki ponovno kandidirajo za javne funkcije, pa menimo, da ta ni potrebna, saj bi bilo njeno delovanje na način kot ga predlaga predlagatelj v nasprotju z domnevo nedolžnosti kot jo določata 27. člen Ustave in prvi odstavek 3. člena Zakona o kazenskem postopku.³ Pravne posledice obsodbe se sicer smejo predpisati samo z zakonom in nastanejo po samem zakonu, s katerim so predpisane (tretji odstavek 78. člena KZ-1), kar pomeni, da je sodišče z gotovostjo ugotovilo, da je oseba storila kaznivo dejanje, zaradi česar obsojenca zadanejo pravne posledice, ki so v prepovedi pridobitve posameznih pravic (drugi odstavek 79. člen KZ-1):

1) prepoved opravljanja posameznih javnih funkcij ali pooblastil uradne osebe;⁴

- 2) prepoved pridobitve posameznega poklica ali sklenitve pogodbe o zaposlitvi;
- 3) prepoved pridobitve posameznih dovoljenj ali odobritev, ki jih dajejo državni organi s svojo odločbo.

Zaključno še pojasnjujemo, da je poleg že omenjene kazenske odgovornosti poznamo tudi politično odgovornost. Ta se ugotavlja v okviru parlamentarne preiskave (93. člen Ustave), ki jo natančneje urejata Zakon o parlamentarni preiskavi⁵ (v nadaljevanju: ZPPre) in Poslovnik o parlamentarni preiskavi. 1. člen ZPPre namreč med drugim določa, da se parlamentarna preiskava v zadevah javnega pomena opravi takrat, da se ugotovi in oceni dejansko stanje, ki je lahko podlaga za odločanje Državnega zbora o politični odgovornosti nosilcev javnih funkcij. To je še dodaten razlog, ki nakazuje, da posebne institucije za oceno primernosti kandidatov za javne funkcije v Republiki Sloveniji ne potrebujemo.

S spoštovanjem,

Andreja LANG
v.d. generalne direktorice

³ Uradni list RS, št. 32/12 - uradno prečiščeno besedilo in 47/13

⁴ Definicijo uradne osebe določa prvi odstavek 99. člena KZ-1.

⁵ Uradni list RS, št. 63/93 in 63/94 - KZ